

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

імені М.П. Драгоманова

Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського

Спеціальність: 014 середня освіта (музичне мистецтво)

«Теорія і методика музичного навчання»

Питання для вступного іспиту в аспірантуру

1. Предмет філософії мистецької освіти. Духовний потенціал гуманістичної педагогіки. Сучасні парадигми художньо-естетичного виховання.

2. Мистецтво як суспільне явище. Національне і наднаціональне в мистецтві.

3. Розвиток національної культури в Україні та проблеми музичної освіти. Зміст нової концепції музичного навчання та виховання. Українське мистецтво як основа навчального репертуару. Шляхи опанування національно-стильових особливостей української музичної культури. Вивчення національного музичного мистецтва в системі світової художньої культури. Вплив національного мистецтва на формування естетичної свідомості учнівської молоді.

4. Становлення і розвиток педагогічної думки в Україні. Педагогічні ідеї Т.Шевченка і Л.Українки. Педагогічна спадщина Х.Алчевської та С.Русової. Б.Грінченко про виховну цінність мистецтва. В.Сухомлинський про роль мистецтва в естетичному вихованні учнів.

5. Структура естетичної свідомості. Естетичні почуття, естетичний смак, естетичні ідеали, їх відмінності і взаємозв'язки.

6. Історія розвитку національної мистецької освіти в Україні. Перші етапи становлення музичної освіти. Зрушення в музично-освітньому і культурному житті другої половини ХХ століття та на початку ХХІ століття. Викладання предметів мистецького циклу в навчальних закладах України.

7. Мета і процес мистецького навчання. Структура змісту мистецького навчання. Загальнодидактичні та спеціальні методи навчання, їх класифікація.

8. Мистецтво як специфічна форма відображення дійсності. Предмет мистецтва. Художній образ в музиці. Зміст і форма в музиці.

9. Внесок українських композиторів в теорію і практику музично-естетичного виховання школярів (М.Лисенко, Я.Степовий, М.Леонтович, К.Стеценко, С.Воробкевич, В.Матюк, Д.Січинський, А.Вахнянин, О.Нижанківський, К.Верховинець, Ф.Колесса, Л.Ревуцький, С.Людкевич та ін).

10. Методи виховання. Досвід учителів мистецтва як джерело вдосконалення процесу виховання.

11. Соціальні функції мистецтва. Мистецтво як засіб творення особистості. Гедоністична функція музичного мистецтва.

12. Мета та завдання музичного виховання в школі. Урок музики, його структура і зміст. Методичні засади вивчення нотної грамоти на уроці мистецтва. Прищеплення навичок вокально-хорового виконавства. Сприйняття музики та її роль у формуванні музичної культури учнів.

13. Проблема формування музичних здібностей особистості. Індивідуально-психологічні відмінності музичних здібностей дітей. Шляхи прямого і опосередкованого впливу на розвиток музикальності. Особливості розвитку ритмічного почуття у дітей різного віку. Звуковисотний слух і можливості його розвитку у виконавських класах. Ладове чуття як основа емоційного відгуку на музику.

14. Естетичне виховання, його мета. Естетичне і художнє виховання: спільне і відмінне. Шляхи естетичного виховання. Взаємодія і синтез мистецтв в естетичному вихованні особистості.

15. Зміст та форми позакласної роботи з музичного виховання. Музичний лекторій в школі, діяльність дитячої філармонії. Хорова робота з учнями. Різні форми організації хорових колективів. Організація вокально-інструментальних ансамблів в школі. Дитячий музичний театр в школі. Гурткова робота з музично-інструментального навчання в школі. Використання радіо- і теле-програм в системі музичного розвитку школярів.

16. Психологія композитора і шляхи його втілення. Творча обдарованість та її вияв в музичній діяльності. Здатність до вільного оперування інтонаційним матеріалом як основа творчої активності школярів.

17. Педагогічні умови естетичної підготовки студентів у вищих навчальних закладах освіти. Естетична культура майбутніх учителів мистецтва та умови її формування.

18. Виховання творчого ставлення майбутніх педагогів-музикантів до професійної діяльності. Шляхи формування творчої активності студентів. Розвиток творчих якостей в процесі художньо-педагогічної інтерпретації музичних творів. Модульна технологія навчання як засіб активного спонукання студентів факультетів мистецтв до самостійно-творчого опанування музичних здібностей.

19. Психолого-педагогічні проблеми художнього сприйняття. Зміст і структура категорії «художнє сприйняття». Взаємодія об'єктивного і суб'єктивного, емоційного і логічного, репродуктивного і творчого чинників художнього сприйняття. Роль підсвідомих процесів в художньому сприйнятті мистецьких творів.

20. Формування естетичного ставлення особистості до музики. Розвиток естетичних почуттів та естетичного світогляду учнівської молоді. Педагогічні основи формування естетичних смаків та ідеалів особистості в процесі музичної діяльності.

21. Проблеми подолання академічної замкненості викладання музичних дисциплін. Орієнтації естетичної оцінки студентів на актуальні форми сучасної художньої культури. Прикладні музичні жанри, особливості їх вивчення в вищих і середніх закладах освіти. Питання вивчення популярних жанрів молодіжної культури.

22. Педагогіка як мистецтво. Театральне мистецтво у вимірах педагогіки і психології. Спільне і відмінне у педагогічній і акторській діяльності. Педагогічна імпровізація та її роль у музично-виховних процесах.

23. Творчість як об'єкт естетичного аналізу. Художня інтерпретація музичних творів. Об'єктивне і суб'єктивне, раціональне і емоційне, свідоме і інтуїтивне в мистецтві виконавської діяльності. Інтерпретація як творчий процес.

24. Методика роботи над музичним твором. Етап попереднього ознайомлення з новим матеріалом. Опора на музично-естетичний досвід учнів. Особливості процесу розучування твору. Виконавський «показ», його роль в мистецькому навчанні.

25. Психологія музично-педагогічної діяльності. Психологічний аналіз педагогічних ускладнень в професійній діяльності педагогів-початківців. Особливості художньо-педагогічного спілкування вчителя музичного мистецтва з учнями. Творче самопочуття вчителя мистецтва і шляхи його збереження в умовах спілкування з учнями.

26. Молодіжна культура як предмет музично-естетичного аналізу. Формування етичних потреб учнівської молоді в умовах дозвілля.

27. Музично-просвітницька робота. Змістовне наповнення концертних програм. Специфіка вербально-музичного спілкування з дитячою аудиторією. Організаційно-методичне забезпечення музично-просвітницької роботи. Особливості підготовки лекторів-виконавців у навчальних закладах вищої освіти.

28. Питання мистецтва і психоаналізу в творчості Л.Виготського і Б.Теплова. С.Науменко про психологію розвитку музичних здібностей учнів різного віку. О.Костюк, О.Рудницька про особливості музичного сприймання. В.Ражников, Г.Падалка про динаміку художньої свідомості в музичному навчанні.

29. Система професійної підготовки студентів факультетів мистецтв педагогічних закладів освіти до художньо-естетичного виховання школярів. Особливості формування художніх знань студентів у системі професійної підготовки. Шляхи формування системних знань з проблем художньої культури.

30. Забезпечення взаємозв'язку різних видів мистецтва в процесі викладання музичного мистецтва. Емоційно-образна єдність – необхідна умова проведення мистецьких аналогій. Жанрово-стильові паралелі та їх значення в музично-естетичному навчанні.

31. Специфіка організації самостійної мистецької роботи учнів. Теоретичні моделі формування самостійної роботи майбутніх викладачів мистецьких дисциплін.

32. Застосування комп'ютерно зорієнтованих засобів, інноваційних технологій у мистецькій освіті.